

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра менеджменту та маркетингу

Силабус навчальної дисципліни

«Системи менеджменту сталого розвитку»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-наукова програма «Менеджмент»	Освітній ступінь – третій (освітньо-науковий) Галузь знань: 07 Управління та адміністрування Спеціальність: 07 Менеджмент Кількість кредитів – 5 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр Компонента освітньої програми: вибіркова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
---	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Кравчук Ірина Ігорівна
Профайл викладача	https://polissiauniver.edu.ua/13689-2/
Контактна інформація	+38 0972887830, Teacher_prepod@ukr.net, https://surl.li/utezjo
Консультації	Що вівторка з 13.00 до 17.00 (аудиторія №514) Онлайн консультація через Zoom, Viber щосереди з 13.00 до 17.00

3. Анотація до дисципліни

Мета: формування у здобувачів освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» сучасного мислення і спеціальних знань про базові основи взаємодії керуючих і керованих систем організацій різних рівнів ієрархії в процесі формування технологій менеджменту сталого розвитку у соціо-економіко-еколого-територіальних системах як об'єктах локальних, регіональних, інституційних, національних та глобальних координацій.

Завдання:

- визначення сутності й аспектів становлення систем менеджменту сталого розвитку;
- набуття вмінь з формування механізмів делегування повноважень щодо організаційної взаємодії ресурсів підтримання сталості – персоналу, капіталу, інформації, організації, комунікації з орієнтацією на сталість методології дослідження цих процесів;
- засвоєння особливостей управління проєктуванням систем сталого розвитку бізнес-процесів у соціо-економіко-еколого-територіальному

вимірах та створенням профілів організаційно-управлінського дизайну сталості;

- набуття практичних навичок із дослідження організаційного середовища систем менеджменту сталого розвитку інфраструктури його розвитку.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Спеціальних/фахових (СК):

СК 01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

СК 07. Здатність виконувати аналітичний моніторинг розвитку соціально-економічних систем та управляти формуванням ціннісного потенціалу організації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

ПРН 06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

ПРН 09. Застосовувати сучасні інструменти цифровізації в управлінні соціально-економічними системами, формувати комунікативне середовище професійного менеджменту, розробляти інноваційні механізми ефективної організаційної взаємодії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: принципи та методи управлінської науки щодо формування ефективних систем менеджменту сталого розвитку, механізми взаємодії інституційних, ієрархічних, функціональних елементів процесів сталого розвитку, принципи формування систем забезпечення сталого розвитку організацій, механізми формування потенціалу сталого розвитку та його ефективного використання.

вміти: формувати цілі організації в контексті досягнення цілей сталого розвитку, розробляти організаційні механізми координації взаємодії ресурсів у досягненні цілей сталого розвитку, забезпечувати організаційну підтримку та ефективні ділові комунікації у досягненні локальних цілей сталого розвитку; розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту сталого розвитку на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

4. Організація навчання**4.1. Обсяг дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
	Денна
Лекції	20
Практичні / лабораторні	20
Самостійна робота	110 год.

4.2. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Усього
1	T1	Тема 1. Теоретико-методологічні засади систем менеджменту сталого розвитку 1.1. Сутність сталого розвитку як парадигми сучасного управління та його концептуальні принципи. 1.2. Теоретичні підходи до формування систем менеджменту сталого розвитку: інституційний, системний, синергетичний, еколого-економічний, соціально-етичний. 1.3. Міжнародні стандарти, принципи ESG і наукові школи сталого менеджменту як основа інтеграції економічних, соціальних та екологічних цілей у стратегіях управління.	16
2	T2	Тема 2. Ідентифікація цілей сталого розвитку в міжнародних і національних системах 2.1. Формалізація та адаптація Цілей сталого розвитку ООН у глобальному й національному вимірах. 2.2. Узгодження Цілей сталого розвитку з державними стратегічними пріоритетами та участь основних інституційних суб'єктів. 2.3. Індикатори моніторингу, методики оцінювання прогресу та національний контекст реалізації Цілей сталого розвитку в Україні.	16
3	T3	Тема 3. Система сталого розвитку як об'єкт менеджменту 3.1. Структура системи сталого розвитку як відкритої соціо-еколого-економічної системи. 3.2. Принципи системності, адаптивності, самоорганізації та збалансованості у забезпеченні динамічної стійкості розвитку. 3.3. Управлінські засади гармонізації взаємодії економічних, соціальних та екологічних підсистем.	16
4	T4	Тема 4. Національні системи менеджменту сталого розвитку 4.1. Чинники формування національних систем управління сталим розвитком. 4.2. Інституційні, правові та організаційні механізми реалізації державної політики сталого розвитку. 4.3. Взаємодія держави, бізнесу й громадянського суспільства у забезпеченні збалансованого розвитку на різних рівнях управління.	16
5	T5	Тема 5. Інституційно-наукова координація систем менеджменту сталого розвитку 5.1. Інституційна архітектура координації процесів сталого розвитку. 5.2. Взаємодія науки, освіти, управління та бізнесу у створенні інноваційних моделей сталого розвитку.	16

		5.3. Міждисциплінарність, технологічний трансфер і науково-інформаційна взаємодія як чинники ефективності систем менеджменту сталого розвитку.	
6	T6	Тема 6. Інструменти та методи оцінки сталого розвитку в системах менеджменту 6.1. Методологічні підходи до оцінювання рівня сталого розвитку. 6.2. Індекси, рейтинги, індикатори сталості та нефінансова звітність (ESG, GRI, SDG Index) у системах оцінювання. 6.3. Використання результатів діагностики сталого розвитку для стратегічних управлінських рішень і вдосконалення політик.	14
7	T7	Тема 7. Роль корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у системах менеджменту сталого розвитку 7.1. Концептуальні основи та стандарти корпоративної соціальної відповідальності (ISO 26000, SA8000). 7.2. Вплив соціально відповідальної політики на конкурентоспроможність, інноваційність та репутаційний капітал підприємств. 7.3. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник досягнення Цілей сталого розвитку та формування сталих бізнес-моделей.	14
8	T8	Тема 8. Управління ризиками в системах сталого розвитку 8.1. Типологія ризиків сталого розвитку: економічні, соціальні, екологічні, технологічні, інституційні. 8.2. Методи ідентифікації, оцінювання та мінімізації ризиків у моделях ризик-менеджменту (ERM, ISO 31000). 8.3. Резильентність соціо-еколого-економічних систем як передумова сталості розвитку.	14
9	T9	Тема 9. Інновації та технології в системах менеджменту сталого розвитку 9.1. Інновації, технологічний прогрес і цифровізація як рушійні сили сталого розвитку. 9.2. Концепції «зеленої» та циркулярної економіки, екоінновації та «чисті» технології як інструменти збалансованого розвитку. 9.3. Інституційні та фінансові механізми підтримки інноваційної діяльності у сфері сталого розвитку.	14
10	T10	Тема 10. Міжнародна співпраця та глобальні ініціативи в системах менеджменту сталого розвитку 10.1. Форми та механізми міжнародного партнерства у сфері сталого розвитку. 10.2. Діяльність міжнародних організацій (ООН, ЄС, OECD, ПРООН, UNEP) у реалізації глобальних політик сталого розвитку. 10.3. Глобальні ініціативи сталого розвитку — Agenda 2030, Паризька кліматична угода, Green Deal, Глобальний договір ООН — як основа міжнародного управління сталим розвитком.	14
Усього годин			150

4.3. Форми контролю і методи оцінювання

Рейтингова система оцінювання за участь у дискусійному обговоренні проблемних питань, виконання аналітичних та ситуаційних завдань, виконання модульної контрольної роботи та індивідуального завдання в формі реферату. Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей здобувачів

вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку.

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та/або періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) з навчальної дисципліни складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та періодичний контроль і під час підсумкового контролю визначає викладач.

У рамках здійснення поточного контролю передбачено обов'язкове виконання контрольних робіт за двома змістовними модулями. Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 25 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 0,2 бала, що у підсумку складає 5 балів.

Максимальна кількість балів за результати виконання індивідуальних завдань (здобувач обирає не більше 2-х завдань упродовж семестру) – 10 балів (5 балів за одне завдання).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					Середні оцінка за семестр (1+2+...+17)/17	Підсумкова оцінка							
Практичні роботи					Практичні роботи													
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	МКР1	Індив. сам. завдання по Т1	Індив. сам. завдання по Т2	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	МКР1	Індив. сам. завдання по Т6	Індив. сам. завдання по Т8	Залік	5-бальна шкала	5x20=100 балів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	100

Примітка: 20 – коефіцієнт переведення з 5-бальної шкали у 100-бальну при складанні заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90–100	Відмінно	Зараховано
75–89	Добре	
60–74	Задовільно	
до 60	Незадовільно	Не зараховано

5. Політики дисципліни

1. *Політика щодо дедлайнів та перескладання:* Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Ліквідація заборгованості відбувається протягом одного тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10%. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час підсумкового оцінювання.
2. *Політика щодо академічної доброчесності:* Усі письмові роботи перевіряються на наявність вихідних даних щодо джерел використаної інформації і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, тестування за допомогою *Google-form*).
3. *Політика щодо відвідування:* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за активність на яких нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом ОП.
4. *Самостійна робота:* включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх навчально-дослідних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу та отриманні емпіричних даних.

6. Рекомендована література

Основна

1. Формування засад національно укоріненої стійкості та безпеки економічного розвитку України в умовах гібридної системи «мир – війна» : монографія / за ред. акад. НАН України Гриценка А. А. ; НАН України, Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України». Електрон. дані. Київ, 2025. 572 с.
2. Ukraine 2030. The Doctrine of Sustainable Development / [ред. кол.: Kharlamova G., Melnychuk O., Antonyuk L., Chala N., Humenna O., Radchuk A., Shnyrkov O., Stolyarchuk Y., Zhylynska O.]. Київ : ADEF-Ukraine, 2020. 162 с.
3. Материнська О. А., Климчук О. В., Кронівець Т. М., Романчук Л. Д., Бурлака Н. І. Менеджмент сталого розвитку: основні принципи та інструменти впливу. *Науковий вісник НГУ*. 2025. № 4. С. 217-226.
4. Rohozian Y., Hrechana S., Kuzmenko O., Derzhak N., Kuchmenko V., Plietnov M. Sustainable Development Management of Local Territories in the Eastern Ukraine in Conditions of Military Conflict: Identification Criteria. *European Journal of Sustainable Development*. 2020. Vol. 9. No. 3. P. 38-47.

5. Нестеренко І. В. Формування системи екологічного менеджменту як складової сталого розвитку підприємства *Науковий вісник Київського національного ун-ту імені Вадима Гетьмана*. Вип. 6(54). 2022. с. 59-63.
6. Kebir L., Crevoisier O., Costa P., Peyrache-Gadeau V. (eds.) *Sustainable Innovation and Regional Development : Rethinking Innovative Milieus.* — Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2020. 288 p.
7. Braczyk H.-J., Cooke P., Heidenreich M. (eds.) *Regional Innovation Systems : The Role of Governance in a Globalized World.* London : Routledge.2024. 327 p. URL : <https://doi.org/10.4324/9781003572381>.

Додаткова

8. Відтворювальна динаміка економічних систем: інститути та діяльність : монографія / за ред. чл.-кор. Гриценка А.А. НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К. 2018. 534 с.
9. Повоєнне забезпечення кліматичної та природоресурсної стійкості агропродовольчого виробництва України : монографія / за ред. д-ра екон. наук О.В. Шубравської ; НАН України, Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України». Електрон. дані. Київ, 2025. 260 с.
10. Polinkevych O. M. Management of sustainable development of digital business in conditions of war in Ukraine. *Studijos kintancioje verslo aplinkoje Studies in a Changing Business Environment.* 2023. С. 51-55.
11. Регіональний промисловий розвиток в умовах воєнних викликів : монографія / за ред. д.е.н. О.О. Ципліцької, к.е.н. Е.І. Шелудько ; НАН України, Державна установа "Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України". Електрон. дані. Київ, 2025. 312 с.
12. Конвергенція в секторах виробничої інфраструктури України з ЄС : колективна монографія / за ред. О. І. Никифорук ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К., 2024. 406 с.
13. Стратегічне планування повоєнного промислового розвитку: нові детермінанти та імперативи : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук Л.В. Дейнеко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К., 2024. 164 с.
14. Кравчук І. І., Присяжнюк О. Ф., Лавриненко С. О. Інноваційні механізми управлінських рішень у формуванні професійного комунікативного середовища менеджменту організації. *Підприємництво та інновації*. Вип. 27, 2023. С. 54-58. DOI: 10.32782/2415-3583/27.9.
15. Кравчук І. І. Інноваційний розвиток соціально-економічних систем: дизайн архітектури управління. Стратегічне управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем в умовах євроатлантичної інтеграції України та глобалізації : монографія / за ред. д.е.н., професора І. І. Кравчук – Житомир: Поліський національний університет, 2025. С. 8-48. <https://surl.li/pnairu>.

1. Методичні рекомендації для практичних занять з дисципліни «Системи менеджменту сталого розвитку» для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент / І. Кравчук. Житомир: Поліський національний університет. 2025. 35 с.

12. Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій Поліського університету: <http://ir.polissiauniver.edu.ua>.
2. Українська Асоціація Ризик Менеджменту: <https://ukrarm.org/ukrainska-asociaciya-rizik-menedzher/>.

Викладач _____ Ірина КРАВЧУК
Гарант освітньої програми _____ Ірина КРАВЧУК
Завідувач кафедри _____ Людмила ТАРАСОВИЧ